

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru „k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2000/25/ES, pokud jde o uplatňování etap mezních hodnot emisí na úzkorozchodné traktory“

KOM(2011) 1 v konečném znění – 2011/0002 (COD)

(2011/C 132/09)

Hlavní zpravodaj: **pan BURNS**

Dne 2. února 2011 se Rada a dne 20. ledna 2011 Evropský parlament, v souladu s článkem 114 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodly konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2000/25/ES, pokud jde o uplatňování etap mezních hodnot emisí na úzkorozchodné traktory

KOM(2011) 1 v konečném znění – 2011/0002 (COD).

Dne 18. ledna 2011 předsednictvo Výboru pověřilo specializovanou sekci Jednotný trh, výroba a spotřeba přípravou podkladů na toto téma.

Vzhledem k naléhavé povaze práce Evropský hospodářský a sociální výbor jmenoval pana BURNSE hlavním zpravodajem na 470. plenárním zasedání konaném ve dnech 15. a 16. března 2011 (jednání dne 16. března 2011), a přijal následující stanovisko 147 hlasy pro a 7 členů se zdrželo hlasování.

1. Shrnutí a doporučení

1.1 Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) je pevně přesvědčen, že snížení škodlivých emisí oxidu uhelnatého, oxidů dusíku, uhlovodíků a částic z motorů určených pro zemědělské a lesnické traktory je důležitým krokem k dosažení cílů EU v oblasti kvality ovzduší.

1.2 EHSV se domnívá, že právní úprava, která má být ku prospěchu lidskému zdraví a životnímu prostředí, musí vycházet z důkladného technického, ekonomického a sociálního posouzení.

1.3 EHSV má za to, že nezávislé studie a údaje shromážděné Komisí potvrzují, že je nezbytné poskytnout více času na vývoj vhodných systémů následné úpravy a jejich montáž do specializovaných traktorů vyhovujících požadavkům na obhospodařování vysoce kvalitních plodin, se zaměřením hlavně na vinice.

1.4 EHSV podporuje návrh Komise, aby lhůty uvedené v článku 4 směrnice 2000/25/ES týkající se schválení typu a počátečního uvedení do provozu v etapách III B a IV byly u traktorů kategorií T2, C2 a T4.1 odloženy o tři roky.

1.5 EHSV se dále domnívá, že šetření, která vedla k vypracování tohoto návrhu, neprokazují s dostatečnou jistotou, že je u těchto traktorů možné vyhovět požadavkům etapy IV.

1.6 EHSV doporučuje, aby Evropská komise provedla (s dostatečně dlouhou dobou nutnou k realizaci – doporučujeme konec roku 2014) další šetření proveditelnosti etapy IV, až se

technologie dostatečně vyvine, a aby v případě potřeby navrhla další změny požadavků nebo lhůt etapy IV pro úzkorozchodné traktory.

1.7 EHSV doporučuje, aby byl další vývoj legislativy týkající se výfukových emisí NRMM a traktorů podmíněn společným podrobným posouzením dopadů a aby se tato legislativa nerozšiřovala na další druhy zařízení bez odpovídajícího přezkoumání a možné revize.

1.8 Vzhledem k tomu, že jakékoli úpravy legislativy týkající se výfukových emisí z motorů NRMM ve směrnici 97/68/ES jsou automaticky provedeny v analogické směrnici týkající se traktorů (2000/25/ES), doporučuje EHSV, aby Evropská komise zvážila jako součást každého posouzení dopadů specifické rysy traktorů obecně a úzkorozchodných traktorů zvláště, přestože nejsou zahrnuty do působnosti směrnice 97/68/ES.

2. Úvod

2.1 Směrnice 2000/25/ES se zabývá vznětovými motory s výkonem 18–560 kW určenými k použití v zemědělských a lesnických traktorech. Stanoví mezní hodnoty emisí oxidu uhelnatého, oxidů dusíku, uhlovodíků a částic. Směrnice stanoví stále přísnější mezní hodnoty pro různé etapy a tomu odpovídající lhůty pro splnění požadavků na nejvyšší povolenou úroveň výfukových plynů a částic. Následující stanovené etapy jsou III B (začala 1. ledna 2011) a IV (začne 1. ledna 2014).

2.2 Mezní hodnoty výfukových emisí ze zemědělských a lesnických traktorů byly upraveny v roce 2005. Tehdejší předpisy pro motory NRMM (směrnice 97/68/ES pozměněná směrnicí 2004/26/ES) byly převedeny pro zemědělské traktory bez

jakéhokoli posouzení dopadů, které by se konkrétně týkalo technické proveditelnosti těchto požadavků. Na druhou stranu čl. 4 odst. 8 směrnice stanovil, že se před tím, než budou etapy III B a IV povinné, má provést studie proveditelnosti.

2.3 Specializované traktory se v Evropě vyvíjejí už 40 let, aby se zajistil mechanizovaný provoz ve specifickém terénu a v charakteristickém prostorovém uspořádání specifických druhů obdělávání půdy, jako jsou vinice, sady a podobně, a to především ve střední a jižní Evropě. Tyto provozní požadavky jsou výlučné pro obdělávání půdy v Evropě a tyto specializované traktory jsou vyvíjeny pouze pro tento trh. Zemědělské a lesnické traktory využívané při těchto druhých obdělávání půdy jsou rámcovou směrnicí 2003/37/ES zařazeny v kategoriích T2, C2 a T4.1 a jsou všeobecně označovány jako úzkorozchodné traktory.

2.4 Současně s rozvojem traktorů docházelo k restrukturalizaci⁽¹⁾ specializovaného obdělávání půdy, aby se optimalizovala úrodnost a kvalita plodin. Tato restrukturalizace závisela na dostupnosti úzkorozchodných traktorů, takže v současnosti existuje úplná vzájemná závislost mezi traktory a nejkvalitnějším a nejvýnosnějším pěstováním plodin v EU.

2.5 Přísné požadavky etap III B a IV vyžadují vybavení motorů systémy následné úpravy, které jsou ve srovnání s velikostí motoru příliš velké a jejichž montáž je vážně omezena jejich provozními požadavky. Motory používané v těchto traktorech jsou stejné, jako v jiných traktorech. Hlavní rozdíl spočívá v dostupné velikosti motorového prostoru a v omezení celkového prostoru okolo něj.

2.6 Výrobci traktorů nemohou montovat motory včetně systémů následné úpravy a zároveň i nadále splňovat provozní požadavky z hlediska velikosti a ovladatelnosti, které jsou elementárními konstrukčními rysy těchto strojů.

2.7 Tyto závěry potvrdily různé studie provedené jménem Komise, které obsahovaly doporučení na úplné vyjmutí těchto traktorů z etap III B a IV nebo na odklad o nejméně pět let.

2.8 Za rok se prodá asi 26 000 těchto traktorů, což představuje 16 % na trhu s novými traktory v EU. Je potřeba učinit opatření, jinak nebude umožněno uvést na trh žádné moderní traktory splňující požadavky etap III A. Zastavilo by se tak

zlepšování životního prostředí, které zajišťují, a také by to vystavilo přibližně 80 000 osob zaměstnaných v zemědělství vážnějším bezpečnostním rizikům, protože starší traktory nemají mnoho nových bezpečnostních prvků, které jsou nyní k dispozici. V EU by mohlo dojít ke ztrátě 3 000 pracovních míst v odvětví výroby traktorů a v řetězci dodávajícím tomuto odvětví součástky.

3. Návrh změny směrnice

3.1 Návrh by pozměnil směrnici 2000/25/ES tak, že by se o tři roky odložily všechny požadavky etap III B a IV pro traktory zařazené v kategoriích T2, C2 a T4.1.

4. Obecné připomínky

4.1 EHSV podporuje přístup Komise v souladu se směry šestého akčního programu pro životní prostředí (KOM(2001) 31 v konečném znění)⁽²⁾, v němž se potvrzuje potřeba dosáhnout zlepšení kvality ovzduší snížením výfukových emisí přímo u zdroje, ale také vycházet z kvalitních vědeckých znalostí a ekonomického posouzení a spolehlivých a aktuálních údajů a informací při určování tohoto snižování.

4.2 EHSV podporuje návrh Komise, jenž tyto zásady uplatňuje na etapy III B a IV.

4.3 Na druhou stranu se EHSV domnívá, že je stále nejisté, bude-li skutečně možné montovat motory etap IV do úzkorozchodných traktorů a přesto zachovat jejich provozní požadavky. Komise ve skutečnosti považuje za důležité monitorovat technický rozvoj v tomto odvětví v průběhu času za účelem sledování pokroku ke splnění mezních hodnot etap III B a IV.

4.4 EHSV doporučuje, aby byla v rámci monitorovacího procesu navrhovaného Komisí vypracována před tím, než se etapa IV stane povinnou, zpráva dokazující proveditelnost etapy IV u úzkorozchodných traktorů a navrhuje možné změny směrnice.

4.5 EHSV se domnívá, že rozšíření etap III B a IV prostřednictvím změn směrnice 2000/25/ES provedených v roce 2005 z motorů NRMM na zemědělské a lesnické traktory obecně a na specializované traktory zvláště nebylo posouzeno z hlediska dopadu a že toto opomenutí vedlo k potřebě provést tuto další modifikaci.

V Bruselu dne 16. března 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

⁽¹⁾ I s významnou hospodářskou pomocí Unie v rámci její všeobecné zemědělské politiky.

⁽²⁾ Úř. věst. C 154 E, 29.5.2001, s. 218 [není k dispozici v češtině].